

RECENZIJOS

doi: 10.15388/Baltistica.53.2.2362

Rolandas Mikulskas, **Copular constructions in Lithuanian**
(= *Valency, argument realization and grammatical relations in Baltic 4*),
Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins, 2017, 280 p.

Rolando Mikulsko monografija skirta lietuvių kalbos jungties konstrukcijų (JK) analizei. Tokių atskiriems lietuvių kalbos gramatikos aprašo klausimams skirtų didesnės apimties studijų anglų kalba nėra daug, dėl to šis „John Benjamins“ leidykloje išleistas darbas vertintinas kaip svarbus indėlis pateikiant lietuvių kalbos medžiagą plačiam tyrėjų ratui Lietuvoje ir užsienyje. Ši monografija – tai ketvirtasis serijos „Valentingumas, argumentų raiška ir gramatinės funkcijos baltų kalbose“ (*Valency, argument realization and grammatical relations in Baltic [VARGReB]*) tomas.

Monografijos įžangoje autorius nurodo, kad pagrindinis šio darbo tikslas buvo užpildyti lietuvių kalbos JK gramatinio aprašo spragą, kadangi lietuvių kalbos gramatikoje JK pagal funkciją ar formą nėra išskirtos kaip atskiras sakinio tipas, susiję pavyzdžiai išsibarstę po įvairius gramatikų skyrius ir įvairiai juose aiškinami. Šis tyrimas iš esmės nesiekė įnešti indėlio į jungties konstrukcijų teorijos plėtojimą, nes, pasak autoriaus, žvelgiant iš tipologinės perspektyvos

lietuvių kalbos JK ne ką skiriasi nuo atitinkamų rusų kalbos konstrukcijų, kurios savo ruožtu jau išsamiai aprašytos (p. XIII). Visgi reikia pripažinti, kad monografijoje, diskutuojant ir pasitelkiant skirtingas teorijas ir jų aprašymo modelius (kognityvinės, konstrukcijų, generatyvinės gramatikų, formaliosios semantikos) bei relevantiškus kalbų tipologijos faktus, koncentruojamasi į teorinio pobūdžio svarstymus JK tipų, skirties tarp jų, aspekto raiškos ar subjekto kodavimo klausimais. Į JK problematiką Mikulskas gilinasi nuodugniai, nuolat publikuoja darbus, kuriuose nagrinėja ir įvardija JK aprašo ir JK tipų klasifikacijos problemas (Mikulskas 2009), aptaria atskirus jų tipus (Mikulskas 2014a; 2014b), ypatingą dėmesį skiria aspekto raiškai JK (Mikulskas 2015; 2018). Paminėti ankstesni autoriaus darbai apie JK atsispindi aptariamoje monografijoje.

Monografiją sudaro santrumpų sąrašas (p. XI), įžanga (p. XIII–XV), įvadas (p. 1–15), trys maždaug vienodos apimties dalys (kiekviena atitinkamai po 70–

80 p.), kurios suskirstytos į smulkesnius skyrius ir poskyrius ir kaskart baigiamos apibendrinamosiomis pastabomis (p. 19–256), bendrosios išvados (p. 257–263), bibliografija, apimanti šaltinių ir literatūros sąrašus (p. 265–271), vardų rodyklė (p. 273) ir dalykinė rodyklė (p. 275–280).

Įvade (p. 1–15), polemizuojant su „Dabartinės lietuvių kalbos gramatikos“ (A m b r a z a s 1997) ir „Lietuvių kalbos istorinės sintaksės“ (A m b r a z a s 2006) autoriais, įvardijamos lietuvių kalbos JK aprašo problemos. JK šiuose darbuose neišskiriamos kaip atskiras funkcinis ir struktūrinis archetipas ir aprašomos prie sudėtinių tarinių, tarininių pažyminių ir vardažodinių sakinių, būtent prie pastarųjų pateikiamas plačiausias JK aprašymas (A m b r a z a s 1997, 612–619). Dažniausiai atitinkami pavyzdžiai pateikiami apsiribojant skirtingomis jungties veiksmažodžio *būti* (Vf_{cop}) formomis. Tradiciškai vardažodiniai elementai suprantami plačiąja prasme ir apima daiktavardžius, būdvardžius, dalyvius, skaitvardžius ir įvardžius. Autorius pažymi, kad vienodai traktuojant sakinius su įvairiomis kalbos dalimis predikatyvo pozicijoje užkertamas kelias JK klasifikacijai į askriptyvinius, inkliuzyvinius ir ekvatyvinius sakinius, tarp pastarųjų dar išskiriant deskriptyvinius ir identifikacinius, kaip tai įprasta vakarietiškoji tradicijai. Be to, sakinių tipai, kurie paprastai nenagrinėjami kaip JK, t. y. egzistenciniai, lokatyviniai bei posesyviniai sakiniai, šiuo atveju taip pat patenka į vardažodinių sakinių grupę.

Pasak Mikulsko (p. 5), literatūroje įprasta jungties kategoriją apibrėžti nepriklausomai nuo konstrukcijų, kuriose ji vartojama. Tipologinėje literatūroje šis sintaksinis elementas kartais apibrėžiamas kaip semantiškai „tuščias“, kurio pagrindinė funkcija yra žymėti veiksmažodžio finitines kategorijas (laiką, aspektą, modalumą; asmenį, skaičių, giminę). Šiuo atveju jungties terminas apima ir veiksmažodžius, kurie vartojami kito tipo konstrukcijose su neveiksmažodiniais predikatais nei JK, pavyzdžiui, lokatyviniuose ar egzistenciniuose sakiniuose. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad ir lietuvių kalbos gramatikos darbuose pateikiamas panašus jungties apibrėžimas: „Jungtimi dažniausiai eina veiksmažodis *būti*, kuris neturi savarankiško žodžio reikšmės ir tikrai teikia tariniui gramatinės laiko bei nuosakos reikšmes. Rečiau jungties funkciją atlieka kiti nepilnareikšmiai veiksmažodžiai, reiškiantys vardažodžio žymimo požymio įgijimą (*darytis, pasidaryti, tapti*) arba išlaikymą (*likti*).“ (A m b r a z a s 1997, 612). Charakteringa, kad šis jungties apibrėžimas greta laiko ir nuosakos neįtraukia aspekto reikšmės – dar vienos svarbios veiksmažodžio kategorijos. Tiesa, jungties funkcija priskiriama ir veiksmažodžiams *darytis, pasidaryti, tapti, likti*, vadinant juos nepilnareikšmiais arba pusiau nepriklausomais (A m b r a z a s 2006, 150), tačiau nė viename iš šių darbų būsenos išlikimo ar pasikeitimo veiksmažodžių vartojimas nesiejamas su platesniu aspektinių reikšmių kon-

tekstu – būtent šiam klausimui skiriamas vienas iš aptariamos monografijos skyrių.

Kalbėdamas apie jungties prigimtį (p. 5) autorius remiasi konstrukcijų ir kognityvine gramatika, kuriose pripažįstama, kad leksinė jungties reikšmė didžiąja dalimi išvedama iš pačios konstrukcijos, ir teigiama, kad nė vienoje kalboje nėra „jungties veiksmažodžių“ kategorijos, kuri būtų nepriklausoma nuo konstrukcijų, kuriose ji vartojama, ir kad visose kalbose galima išskirti veiksmažodžių, kurie atlieka konektoariaus funkciją jungties konstrukcijose, grupę. Įvairiose kalbose tokių leksemų, kurios gali eiti jungtimi, skaičius ir prigimtis gali būti skirtingi, ne visos iš jų galutinai gramatikalizavęsi. Aprašomosios gramatikos užduotis esanti nustatyti konkretų atskirų kalbų tokių leksemų rinkinį, ir šio tikslo autorius siekia savo darbuose apie JK. Monografijoje, toliau gilindamasis į lietuvių kalbos jungties konstrukcijas, Mikulskas remiasi ne tradicine lietuvių kalbos gramatika, o „Lietuvių kalbos gramatikos darbai“, parengtais Akselio Holvoeto kartu su bendraautoriais (Holvoet et al. 2003; 2004; 2005; 2006) ir inicijavusiais naują požiūrį į daugelį lietuvių kalbos gramatikos aprašo klausimų.

Monografijos įvade aptariami ir kai kurie terminologiniai dalykai: vietoje įprastų daiktavardinio ar būdvardinio tarinio terminų autorius renkasi vartoti terminus daiktavardinis ir būdvardinis *predikatyvas*, kaip jie buvo apibrėžti Hol-

voeto ir Tamulionienės (2005), aiškindamas (p. 11), kad kalbėdami apie daiktavardinį ar būdvardinį *predikatą* pripažintume, jog pats daiktavardis ar būdvardis JK be veiksmažodžio pagalbos gali išreikšti sakinio predikaciją. Tai galėtų būti suderinama su tradiciniu požiūriu, pagal kurį jungtys yra jungiamieji elementai be reikšmės, o pagrindinė sakinio predikacija reiškiamą JK leksiniais vienetais. Tačiau kognityvinė gramatika nelaiko jungčių sintaksiniais elementais be reikšmės. Autorius laikosi nuostatos, kad jungties funkcija yra žymėti tapatumo santykį tarp dviejų esinių. Lyginant JK su sudėtinio tarinio perifrastinėmis formomis matyti, kad JK daiktavardiniai ar būdvardiniai komplementai turi tam tikrą autonomiją, skirtingai nei tai yra perifrastinių formų atveju, ir dėl to jungties komplementams pavadinti reikalingas atskiras terminas: predikatyviniai vienetai arba tiesiog predikatyvai, toliau daiktavardinius predikatyvus atskiriant nuo būdvardinių. Pastarąja skirtimi ir remiasi monografijoje pateikiama lietuvių kalbos JK klasifikacija. Pats terminas predikatyvas, kaip pažymi autorius, nesantis visai naujas lingvistikos tradicijoje (l. c.). Pradžioje jis buvo siejamas su JK vartojamais būdvardžiais, kurie semantiškai tiesiogiai susiję su subjektu, taip siekiant juos atskirti nuo pažyminio pozicijoje vartojamų būdvardžių. Vėliau šio termino reikšmė prasiplėtė ir jis imtas vartoti visų vardažodinių vienetų, kurie JK struktūroje gali užimti tą pačią poziciją, atveju.

Aptariant tris pagrindines monografijos dalis galima pažymėti, kad pirmojoje dalyje siekiama nustatyti lietuvių kalbos JK ribas ir tipus. JK aprašomos atsižvelgiant į struktūriškai panašias konstrukcijas, tokias kaip egzistenciniai, lokatyviniai ir posesyviniai sakiniai, kuriuos formuoja komplementų reikalaujantys veiksmažodžiai, panašūs į jungties veiksmažodžius. Autorius atkreipia dėmesį į tai, kad dėl gramatinio aprašo nuoseklumo JK kartais aprašomos kartu su kitomis panašios struktūros konstrukcijomis, visų jų predikacijos ašimi laikant veiksmažodį *būti* (p. 19). Taip šalia jų atsiduria lokatyvinės, turėjimo ir priklausymo reikšmės posesyvinės, egzistencinės konstrukcijos, taip pat aktyvinės perfekto ir pasyvinės konstrukcijos su es. I. ir būt. I. neveikiamaisiais dalyviais. Dėl veiksmažodžio semantinio neišraiškingumo aptariamose konstrukcijose verbocentris jų analizės metodas šiuo atveju yra problemiškas. Autorius siekia pateikti kuo tinkamesnę JK tipų funkcinę klasifikaciją ir parodyti, kuo JK skiriasi nuo kitų konstrukcijų tipų su veiksmažodžiu *būti*. Šiuo atveju ypatingas dėmesys skiriamas veiksmažodžio *būti* semantinėms savybėms ir pabrėžiama, kad nė vienoje iš konstrukcijų jis nelaikomas semantiškai tuščiu sintaksiniu elementu (p. 26). Teigiama, kad visus JK tipus vienija bendra tapatumo teigimo tarp dviejų esinių (arba tiesiog tapatumo) reikšmė. Jungties veiksmažodis atlieka jungiamąją funkciją dviem atžvilgiais: formaliai jis signalizuoja dvie-

jų sintaksinių komponentų sujungimą, o semantiškai – jų referentų tapatumą. Autorius laikosi nuomonės (p. 43), kad jungties veiksmažodis *būti* tapatumo teigimo konstrukcijose turi struktūrinę paskirtį, leidžiančią kalbėti apie santykinį jo savarankiškumą antrojo sudėtinio predikato komponento atžvilgiu ir priskirti jam „tapatumo“ reikšmę, ir tuo šis *būti* skiriasi nuo analitinėse formose vartojamo *būti*, atliekančio čia gramatinę pagalbinio veiksmažodžio funkciją. Tai gi vien iš šio veiksmažodžio neįmanoma spręsti apie konstrukcijos prigimtį, tik pavartotas konkrečioje konstrukcijoje *būti* įgauna leksinės reikšmės kontūrus.

Svarbus aspektas, kalbant apie veiksmažodžio *būti* semantiką, yra tai, kad jungties reikšmė nėra autonominė, ji didžiąja dalimi išvedama iš konkrečios konstrukcijos, o pats veiksmažodis nenulemia nei sakinio argumentų struktūros ar komplementų tipų, nei predikatyvo, kurį pasirinks jungtis (p. 43). Sakinio predikaciją kartu su jungtimi nulemia komplemento semantinis tipas ir gramatinė klasė. Dėl to kalbama apie konstrukcijos reikšmę, iš kurios didžiąja dalimi išvedama jungties veiksmažodžio reikšmė. Atsižvelgiant į JK tipus skiriamos askriptyvinė, inkliuzyvinė, identifikacinė (ekvatyvinė) ir specifinė jungties veiksmažodžio reikšmės (p. 61), kurių pagrindimui autorius remiasi tokiais pavyzdžiais:

- (1) *Jonas yra liūdnas.*
- (2) *Jonas yra mokytojas.*
- (3) *Maironis – tai Jonas Mačiulis.*

(4) *Jonas yra tas mokytojas, kuris mums įdiegė meilę gimtajai kalbai.*

(5) *Jonas Petraitis yra mūsų anglų kalbos mokytojas.*

(6) *Mūsų anglų kalbos mokytojas yra Jonas Petraitis.*

Pavyzdys (1) iliustruoja askriptyvines JK, pavyzdys (2) – inkliuzyvinės, o pavyzdžiai (3)–(5) – identifikacinės (ekvatyvines) JK. Visos šios konstrukcijos pagal funkcinę tapatumo teigimo reikšmę jungiamos į vieną didesnę grupę ir vadinamos tapatumo konstrukcijomis (p. 31). Kaip teigia autorius, tapatumo santykio raiška aiškiausiai matyti ekvatyvinėse konstrukcijose, turinčiose identifikacinę reikšmę (p. 71–73). Tačiau atkreipiamas dėmesys, kad ekvatyvinių konstrukcijų gali būti skiriami du potipiai: juos autorius atitinkamai aprašo kaip tikrąsias identifikacines JK, kurias iliustruoja (3)–(4) pavyzdžiai, ir deskriptyvines identifikacines (5). Skirtumas tarp jų pasireiškia tuo, kad pirmojo potipio atveju vardažodžiai yra apibrėžti besąlygiškai, o antrojo – jų interpretacija priklauso nuo situacijos, t. y. nuo atitinkamo kognityvinio modelio, semantinio–interpretacinio rėmo, kaip nurodo autorius, remdamasis kognityvine gramatika (p. 72). Skirti šiuos du ekvatyvinių JK potipius, pasak autoriaus, prasminga ir todėl, kad tik iš deskriptyvinės identifikacinės JK, sukeltus vardažodžius vietomis, gaunama specifika JK (p. 73). Diskusijai apie specifika konstrukcijas, taip pat apie šių konstrukcijų specialų atvejį, va-

dinamuosius kontrastinio fokuso sakinius, „pseudokleftus“ (pvz., *Ką dievinu, tai raudoną vyną*, p. 74), skirta antroji monografijos dalis.

Įvairiose monografijos vietose autorius, savo argumentaciją remdamas daugiausiai sukonstruotais gimtosios kalbos pavyzdžiais (apie tai žr. toliau), pateikia naujų išvalgų apie lietuvių kalbos JK ir jų problematiką: pavyzdžiui, lygina askriptyvines JK ir perfekto konstrukcijas (p. 45–47), analizuoja būdvardinių predikatyvų ir dalyvinių komplementų požymius (p. 47–52), sankirtą tarp askriptyvinių ir ekvatyvinių konstrukcijų, kai ta pati konstrukcija, priklausomai nuo situacijos, kas ją pasako, gali būti priskirta arba vienam, arba kitam tipui (p. 56), lietuvių kalbai būdingą jungties praleidimo klausimą, atkreipiant šiuo atveju dėmesį į skirtumą tarp konstrukcijų su daiktavardiniu ir būdvardiniu predikatyvu (p. 63–64).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad gilindamasis į JK aprašo klausimus ir kalbėdamas apie JK specifika Mikulskas remiasi kognityvinės gramatikos postulatais ir tai, atrodo, padeda išryškinti JK prigimtį ir kai kurias jų savybes. Pavyzdžiui, kalbant apie reikšmės priskyrimą veiksmažodžiui *būti* pasitelkiamas kognityvinės gramatikos turiningumo reikalavimas (ang. *content requirement*; Langacker 1987, 53–54), teigiantis, kad nesama bereikšmių kalbinių išraiškų, ir patvirtinantis, kad ir jungtims turinti būti priskirta kokia nors reikšmė, leksinė arba gramatinė (p. 65). Tapatumo reikšmės,

kuri esanti būdinga visiems JK tipams, ar tapatumo santykio tarp dviejų esinių, kurį reiškia jungties veiksmažodžiai, aiškinimas paremiamas kognityvinės lyginimo operacijos principu (p. 70–71). Taip pat įvedama kognityvinė „(tipo) instanciacijos“ sąvoka, kuria apibrėžiama operacija, išskirianti individą iš tam tikrą kalbinę deskripciją tenkinančių esinių aibės, ir kuria remiantis galima, pavyzdžiui, paaiškinti tai, koku būdu daiktavardis, kurio paskirtis yra nurodyti daiktą (taigi referentinė), gali būti sakinio predikatu (p. 76–77), ar JK su daiktavardiniais predikatyvais laikyti santykinai savarankišku potipiu ir atskirti nuo konstrukcijų su būdvardiniais predikatyvais (p. 78–80). Pasak autoriaus, kognityvinė analizė leidžia visus JK tipus laikyti tapatumo archetipo instanciacijomis ir jungties veiksmažodžiams priskirti tapatumo tarp dviejų designacijos vienetų nustatymo funkciją ar tapatumo reikšmę ir taip pat atskirti juos nuo tų pačių leksemų, vartojamų lokatyvinėse, egzistencinėse ar posesyvinėse konstrukcijose. Lengviausiai tapatumo ryšys atpažįstamas ekvatyvinėse JK, nesunku jį atpažinti ir inkliuzyvinio tipo JK. Sunkiau jis atpažįstamas askriptyvinio tipo sakiniuose, tačiau ir šiuo atveju jį galima pagrįsti, askriptyvinius sakinius perrašant kaip inkliuzyvinius, pvz., *Antanas yra aukštas – Antanas yra aukštas vyras* (p. 80).

Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į trečiąją monografijos dalį, skirtą JK aspekto raiškos klausimams. Kaip teigia

pats autorius (XIV psl.), tai yra tema, kuri iki šiol neišnagrinėta ne tik lietuvių kalboje. Mokslininkai dažniausiai tiria JK su jungtimi *būti*, o tokių konstrukcijų aspektinė reikšmė nekelia problemų. Aptariamoje monografijoje autorius išryškina, kad jungties sakiniai gali žymėti ne tik pastovias, statines būsenas, bet ir aspekto atžvilgiu sudėtingesnes situacijas, ir tai parodo nagrinėdamas ir kitus lietuvių kalbos veiksmažodžius, kuriuos struktūriškai galima laikyti jungties aspektiniais variantais: *tapti*, *pasidaryti* / *darytis*, *virsti* ir *likti*. Šie veiksmažodžiai, kaip ir jungtis *būti*, sakinyje savarankiškai negali eiti predikatais, tačiau akivaizdu, kad jų semantinis įnašas į sakinio predikaciją yra didesnis nei veiksmažodžio *būti* (p. 180). Be to, konstrukcijose su aspektiniais jungties variantais vardažodiniai komplementai paprastai žymimi kitu linksiu, nei įprasta – instrumentaliu. Autorius tiria, kaip ir kodėl papildomi veiksmažodžiai, kurie iš pradžių reikšė, pavyzdžiui, vieneto egzistavimą ar jo buvimo vietą, gramatikalizuojasi ir įgyja jungties funkciją, ir mano, kad svarbus tai nulėmęs motyvas buvo būtinybė JK išreikšti papildomas aspektines reikšmes. Mikulsko bandymas išskirti tokias lietuvių kalbos leksemas leidžia išplėsti lietuvių JK sąrašą. Šiuo atveju, autoriaus nuomone, yra prasmės kalbėti ne tiek apie jungties veiksmažodžio aspekto reikšmę, o apie visos konstrukcijos aspekto reikšmę, nes aspektas gali pasikeisti ir pavartojus kitą laiką, priešdėlines ar priesagines formas,

adverbialinius elementus (p. 184–187). Kadangi aspektinis konstrukcijos potencialas priklauso ir nuo jos struktūrinio tipo, autorius gilinasi į atskirų JK tipų ir potipių aspektinės raiškos galimybes ir pateikia iliustracijai įvairių vartojimo pavyzdžių.

Monografijos pabaigoje pateikiamose bendrosiose išvadose dar kartą glaudžiai apžvelgiami knygoje aptarti klausimai.

Pažymėtina, kad monografijoje pateikiami pavyzdžiai, kurie iš esmės naudojami aprašomų teorinių klausimų iliustracijai, sukonstruoti paties autoriaus; autorius remiasi savo paties kaip gimtakalbio kalbos jausmu, dėstydamas vis grįžta prie pagrindines išvalgas iliustruojančių sakinių, taiko perfrazavimo, alternuojančių konstrukcijų sintaksinę analizę. Tik veiksmožodžio *virsti* semantinių savybių aprašymas (p. 226–242) remiasi ir pavyzdžiais iš elektroninio Lietuvių kalbos žodyno (LKŽe). Tekstynų medžiagos nepateikiama. Į tai atkreipia dėmesį ir kitų šios monografijos recenzijų autoriai (H u u m o 2017, 244; K e y d a n a 2017, 258). Reikia pažymėti, kad savo naujausiame darbe, deskriptyvinėms jungties kategorijos apibrėžimo problemoms skirtame straipsnyje, autorius žengia žingsnį toliau ir ingresyvinio aspekto raiškos konstrukcijoje vartojamas jungtis *virsti* ir *tapti* jau tiria remdamasis ir „Dabartinės lietuvių kalbos tekstyno“ (DLKT) medžiaga bei kai kuriais senaisiais raštais (M i k u l s k a s 2018).

Vertinant monografijoje pateikiamus paties autoriaus sukonstruotus pavyzdžius reikia pripažinti, kad jie gerai apgalvoti ir aiškiai iliustruoja aptariamus atvejus bei suteikia tinkamą pagrindą teorinio pobūdžio svarstymams. Kalbinės medžiagos pateikiama daug ir įvairios, ypač aptariant aspektinius JK tipus, ir didelis šio darbo privalumas yra tas, kad visi pateikiami pavyzdžiai yra suglosuoti ir juos užsienio kalbininkai pagal poreikį galės naudoti savo darbuose. Galbūt tik atskirais atvejais galima būtų atkreipti dėmesį į pavienius sakinius ir stabtelėti, pavyzdžiui, prie tokių nežymių detalių, kaip *mūsų sodyboje* pavartojimo vietoje (*savo sodyboje* tokiaime sakinyje kaip *Mūsų sodyboje turime šėškų* (p. 53), konstruojamame, matyt, pagal analogišką *Mūsų sodyboje yra šėškų* pavyzdį, ar tyrinėjant pavyzdžius, pateikiamus kalbant apie antrinių predikatyvų morfosintaksinį derinimą, kurį nulemia subjektas ar objektas, kai pateikiamuose sakiniuose (*Parbėgęs namo sūnus rado tėvą dar gyvą* ir *Ta moteris padarė jį laimingą*) išryškėja tik linksnio ir skaičiaus, bet ne giminės derinimas (p. 15).

Apibendrinant galima pažymėti, kad autorius, aprašydamas JK, nuosekliai plėtoja teorinę diskusiją, remdamasis skirtingomis teorijomis kuria intensyvių ir išsamų tekstą ir pateikdamas įvairių pavyzdžių diskusiją taip pat nukelia ir į kitų, su JK susijusių ar siejamų konstrukcijų lauką. Gana daug dėmesio skiriama atsiribojimui nuo tradicinio JK aprašo lietuvių kalbos gramatikoje.

Iš esmės ši studija vertinga dėl to, kad pateikia išsamią lietuvių kalbos jungties konstrukcijų, kurios yra dažnas struktūrinis sakinių tipas, analizę ir pateikia daug lingvistams vertingos medžiagos apie lietuvių kalbą. Monografijoje autorius išryškina specifines lietuvių kalbos

JK tipologines savybes, tai daro apdairiai, parinkdamas ir kurdamas situacijas, naujai klasifikuodamas konstrukcijų tipus. Neabejotinai ši Mikulsko monografija sulauks plataus kalbininkų, besidominčių lietuvių kalbos gramatikos aprašo klausimais, dėmesio.

LITERATŪRA

Ambrazas, Vytautas (red.) 1997, *Dabartinės lietuvių kalbos gramatika*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Ambrazas, Vytautas 2006, *Lietuvių kalbos istorinė sintaksė*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

DLKT – *Dabartinės lietuvių kalbos tekstynas*, <http://tekstynas.vdu.lt/tekstynas/>.

Holvoet, Axel, Artūras Judžentis 2003, *Sintaksinių ryšių tyrimai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Holvoet, Axel, Rolandas Mikulskas 2005, *Gramatinių funkcijų tyrimai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Holvoet, Axel, Rolandas Mikulskas 2006, *Daiktavardinio junginio tyrimai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Holvoet, Axel, Loreta Semėnienė 2004, *Gramatinių kategorijų tyrimai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Holvoet, Axel, Aurelija Tamulionienė 2005, Antriniai predikatyvai, in Axel Holvoet, Rolandas Mikulskas (red.), *Gramatinių funkcijų tyrimai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 117–137.

Huumo, Tuomas 2017 (rev.), Rolandas Mikulskas: Copular constructions in Lithuanian, 2017, *Baltic Linguistics* 8, 235–245.

Keydana, Götz 2017 (rev.), Rolandas Mikulskas: Copular constructions in Lithuanian, 2017, *Acta Linguistica Lithuanica* 77, 257–262.

Langacker, Ronald W. 1987, *Foundations of cognitive grammar 1: Theoretical Prerequisites*, Stanford, CA: Stanford University Press.

LKŽe – *Lietuvių kalbos žodynas* (elektroninė versija), <http://www.lkz.lt>.

Mikulskas, Rolandas 2009, Jungties konstrukcijos ir jų gramatinis kontekstas, *Acta Linguistica Lithuanica* 61, 113–156.

Mikulskas, Rolandas 2014a, Specifikacinė jungties konstrukcija, *Prace Baltystyczne* 5, 9–82.

Mikulskas, Rolandas 2014b, Subjecthood in specificational copular constructions in Lithuanian, in Axel Holvoet, Nicole Nau (eds.), *Grammatical relations and their non-canonical encoding in Baltic* (= *Valency, argument realization and grammatical relations in Baltic* 1), Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins, 181–206.

Mikulskas, Rolandas 2015, Aspekto raiška jungties konstrukcijoje, *Lietuvių kalba* 9, 1–49, <http://www.lietuviukalba.lt>.

Mikulskas, Rolandas 2018, Deskriptyvinės jungties kategorijos apibrėžimo problemos. Ingresyvinio aspekto raiškos konstrukcijoje vartojamų jungčių *virsti* ir *tapti* sintaksinė ir semantinė distribucija, *Lietuvių kalba* 12, 1–63, <http://www.lietuviukalba.lt>.

Vaiva ŽEIMANTIENĖ
Baltijos kalbų ir kultūrų institutas
Vilniaus universitetas
Universiteto g. 5
LT-01513 Vilnius
Lithuania
[vaiva.zeimantiene@flf.vu.lt]